

Avui serveix de barraca dels pagesos, havent-hi fet una paret al davant, i es tanca amb una porta de fusta.

Sota de grans pedres hi sortiren varis enterraments inhumats i cremats, i el material recollit no varia del de les coves esmentades, encara que en relativa escassès.

Cronologia. — Es d'un gran interès científic l'estudi metòdic d'aquestes coves, doncs els objectes que hi surten són els que més han desorientat als arqueòlegs per ésser d'origen indígena, resultat de la barreja d'objectes importats i de cultures locals més antigues. Les plaquetes de plom i els braus i ocells de bronze i gran nombre de ceràmica, que es creia pertanyent a la cultura dels talaiots, mercès a aquestes investigacions estan ja fora de dubte que són de la plena civilització romana, havent-los trobat nosaltres formant un mateix nivell en les coves, amb àmfores, monedes, llànties i gran varietat de ceràmica romana típica de tota la dominació romana. — J. COLOMINAS ROCA.

Necròpolis romanes d'Eivissa i Formentera

Les necròpolis d'Eivissa. — En tota la plana ocupada per l'horta de Sant Antoni es troben a cada pas restes de construcció romana, especialment enterraments, havent-se excavat per D. Joan Roman una necròpolis importantíssima entre l'arrabal de Sant Antoni i el mar, al costat mateix del port anomenat antigament *Portus Magnus*. D'allí sortiren infinitat de vasos, vidres, objectes de bronze i més de cent monedes totes dels tres primers segles de nostra era.

Creient que fent una excavació metòdica, amb cura de recollir tots els objectes de cada sepulcre per separat, les monedes podrien datar-nos una gran quantitat de ceràmica que allavors tan sols sabíem que era romana, però no la data fixa, excavàrem una necròpolis a Can Flit i unes sepultures a Can Prats.

Fig. 610. — Eivissa. Necròpolis de Can Flit

Acceptàrem l'oferta del propietari per continuar l'excavació, fins a deixar del tot descoberta la necròpolis.

Començada l'excavació pel lloc on havien sigut trobades les sepultures, tot-d'una ne sortí una renglera quasi tocant-se i paral·lela a aquesta una altra, guardant totes una mateixa orientació, voltant a aquestes vàries sepultures escampades sense una orientació fixa, acabaven de formar la necròpolis (fig. 610).

Les sepultures eren en forma de caixa, fetes amb paret de pedres mal tallades i tapades per lloses petites, moltes d'elles havien sigut regirades de temps antic, mancant-hi les lloses de la coberta.

Quasi en totes les vint-i-vuit sepultures excavades hi sortiren objectes, gerrets de terrissa, tanques de cinturó i agulles de bronze, claus de ferro, collars de grans de vidre, una copa de vidre blanc (fig. 611), anells, arrecades, etc., i en la majoria d'elles monedes del baix imperi romà.

Sant Antoni. — NECRÒPOLIS DE CAN PRATS. — Era tan sols la resta d'una necròpolis que de temps van destruint.

Es en mig de l'horta i a tres quilòmetres del poble; únicament poguérem trobar sis sepultures situades en un dels llocs menys conreus (fig. 612); mes, segons detalls dels treballadors del

Sant Antoni. — NECRÒPOLIS DE CAN FLIT.

— Prop del port de Sant Antoni, en la part oposada de l'Arrabal, hi ha un molí fariner anomenat a Can Flit. Tocant al molí, a un centenar de metres del mar, arrencant unes sabines que hi havien en aquells sorrals, foren descobertes tres sepultures de lloses, recollint-hi tres gerrets romanes i unes monedes.

Fig. 611

Necròpolis de Can Flit (Eivissa). Copa de vidre

Fig. 612. — Necròpolis de Can Prats (Eivissa).
Sepultures

d'or. A l'anell hi mancava la pedra, mes les arrecades estaven en molt bon estat de conservació; el dibuix és format per un rossetó de planxa d'or arrugat amb una perla de vidre verd al mig (fig. 613).

Formentera. — NECRÒPOLIS DE CAN GABINO (**Sant Francesc**). — Can Gabino és una casa situada al peu de la carretera del poble de Sant Francesc.

Tocant a la casa, en diferents ocasions, s'hi han trobat sepultures de lloses i teules, fent unes cates en el lloc on ho permetien els conreus; n'hi trobàrem tres formades per lloses, no n'hi havia cap d'intacta, de totes ja n'havien arrencat lloses que destorbaven. Tot i així, hi poguérem recollir quatre gerretes de terrissa (fig. 614), unes arrecades d'argent i cinc monedes romanes.

Cronologia. — Aquestes tres necròpolis totes són d'un mateix temps, quedant-nos ben datades amb les monedes, datant-nos ensemps la ceràmica i objectes que formen tot el mobiliari funerari.

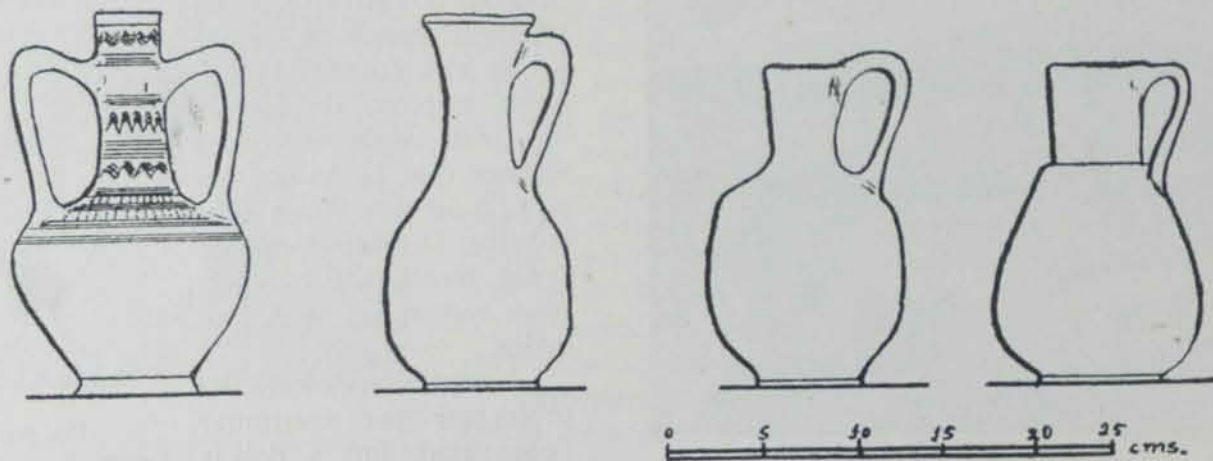

Fig. 614. — Necròpolis de Can Gabino (Formentera). Vasos fets a torn

La moneda més antiga és de Gordià el Piadós (anys 238-244) i la més moderna de Constantí el Gran (anys 306-337), trobant-s'hi les de tots els emperadors que governaren des dels anys 238 al 306 de nostra era. — J. COLOMINAS ROCA.

camp, són en gran nombre les sepultures destruïdes i també els objectes trobats.

Hi recollírem idèntic material que el de la necròpolis de Can Flit i també monedes del mateix temps, sobressortint el material d'una de les sepultures, que, ultra tres gerretes, un anell d'argent i un adorno de plom, hi sortí un anell i dues arrecades

Fig. 613. — Necròpolis de Can Prats (Eivissa).
Arrecades d'or (1/1)